

Egy magyar kalandor portréja

Adatok Fáy Zoltán, a Magyar Publishing Company
elnökének multjából

+1968

Fáy Zoltán

"Kalandor" 4
1955 May

Lapunk szerkesztőségében több mint fél évszázados hagyomány, hogy nem foglalkozunk személyi kérdésekkel — kivéve, ha a szóbanforgó személy a közszereplés területére lép és ebben a minőségében az amerikai magyarságot akarja befolyásolni. Még ilyen esetekben is, lehetőleg szemet hunyunk, ha szereplése nem túl ártalmas, mert az ilyen leleplezések általában rossz fényt vetnek az egész amerikai magyarságra, és a kiváltott, rendszerint szenvedélyeshangu viták több kárt okozhatnak, mint egy-egy kétes erkölcsű egyén szereplése. Ha most mégis egy magyar közszereplő egyén portrójának és előéletének ismertetésére vállalkozunk, azért tesszük, mert úgy érezzük, az amerikai magyarság érdekeit kell megvédenünk egy kétes vállalkozással szemben, mely amerikai magyarok zsebében próbál kotorászni.

SAJTÓVÁLLALAT ALAKUL . . .

Olvasóink előtt talán ismeretes — mi legalább is annak idején megemlékeztünk róla — hogy jelenleg gyűjtés folyik egy megalakítandó magyar napilapra, amely "keresztény magyar napilapnak" nevezi magát. Amikor a vállalkozásról értesültünk, arra az álláspontra helyezkedtünk, hogy szabad országban élven, mindenkinek joga van bármi-

féle vállalkozáshoz, tehát magyar napilap alapításához is, sőt örömmel üdvözlőnénk egy új magyar nyelvű ujságot, amely erősitené Amerikában a magyar nemzetiségi életet.

Ami gyanunkat felkeltette, az a tény volt, hogy az alapítók nem a saját pénzüket akarták használni e célra, hanem ártatlan magyarok pénzét, akiket "részvények" vásárlására próbáltak rávenni. Tudva azt, hogy a gyérülő magyarság Amerikában milyen nehézségekkel képes csak fenntartani a meglévő ujságokat, kételyeink voltak, hogy a kéregetés útján alapított, és nagyon kevés szakértelemmel rendelkező vállalkozók képesek lesznek megállni a sarat ebben a versenyben. Ha pedig a lap megszűnik, a "részvények" is értéküket veszítik és sokezer magyar sirathatja dollárjait. Ez már közügy, aminek hátterébe kötelességünk beletekinteni.

FÁY ZOLTÁN ELNÖK

Természetesen az sem újdonság az üzleti életben, hogy vállalatokat nyílt részvény jegyzés útján alapítanak. Ebben az esetben azonban az alapító üzleti reputációja, jellege, multja az, amire a részvényjegyzők a pénzüket odaadják. Vessünk egy pillantást ennek a megalakítandó magyar ujságnak egyik alapítójára.

A megalapítandó vállalat elnöke — mint a kiküldött körlevelekből látjuk, — egy Fáy Zoltán nevű kétesmultu egyén, aki évekig buidosott az igazságszolgáltatás elől, hosszú ideig élt Kanadában, hogy elkerülje a rá váró büntetéseket. Fáy Zoltánt sohasem sikerült letartóztatni, ámbár számos vád állt fenn ellene, amelyeket alább ismertetni fogunk.

EGY "SZINES" MULT...

Fáy Zoltán ismeretsége a bűnügyi hatóságokkal évtizedekre nyulik vissza, a huszas, sőt a tizes évekre. Már 1913-ban kihágás címén elítélték, mert Pennsylvania államban ügyvédi címet használt, holott Amerikában nem volt ügyvédkedési engedélye. A régi osztrák-magyar követ-ségi pittsburghi konzulátuson a "gyanus előéletű egyének" listáján szerepelt.

Fáy Zoltán Pittsburghben egy szobát bérelt, annak utcai ablakára az osztrák-magyar címert festette és kon-

zulnak adta ki magát, fosztoztatva a gyanutlan embereket, aki szolgálatait igénybe vették. Számos feljelentés történt ellene a pittsburghi konzulátuson. Egy alkalommal öt munkás fizetését vette fel a nevükben — nekik azt mondva, hogy a vállalat nem fizette ki őket. Fáy letartóztatták, de egy Brasley nevű ügyvéd biztosítékot tett le érte a tárgyalásig.

FÁY MEGSZÖKIK

A Grand Jury vád alá helyezte Fáy-t, aki azonban nem várta meg a tárgyalást, hanem Kanadába szökött. A bíróság két vagy három alkalommal próbálta tárgyalásra kitűzni az ügyet, de Brasley ügyvédnek minden alkalommal sikerült haladékot ki-
eszközölni. A harmadik tárgyalás 1923 október 14-re volt kitűzve. Ehhez már csatlakozott. Az államügyész, úgy érezve, hogy Fáy Zoltán nagy erkölcsi kárt okozott magyar származású polgárok-nak, és a konzulátus ügyvédje ezuttal nem egyeztek bele a haladékba.

A bíróság erre megállapította, hogy ha Fáy Zoltán a következő idézésre nem jelenik meg, akkor mint az igazságszolgáltatás szökevényét (Fugitive of Justice) fogják kezelni és megindítják az szokásos jogi eljárást.

ÖT VÁD

Fáy Zoltán ellen összesen ötször emeltek vádat kihágások és sikkasztások címén. Ezek a vádak Pennsylvania államban, Allegheny county bírósága előtt fekszenek, és mindenkinek, akit érdekel, módja van a rekordokat megnézni. Ha más városokban voltak ellene vádak, azokról nem tudunk, mint ahogy nincs tudomásunk más cselekedeteiről, amelyekben nem tettek feljelentést ellen.

1940 április 12-én — több mint negyed évszázad múltán — amikor már nem voltak sem tanuk, sem bizonyítékok, a megyei ügyész "Nolle Pros" beadvánnyal elejtette a vádat. Fáy Zoltán számlája tehát "tisztá lett" — e percben nincs bünvádi eljárás ellene, legalább is nem tudunk róla. De a mult kísértetei visz-szajárnak...

VÁDPONTOK FELSOROLÁSA

Fáy Zoltán ellen a vádat Harry Rowland helyettes megyei ügyész képviselte, aki ma Allegheny County bírása. Fáy Zoltánt a következő alkalmakkor helyezték vád alá:

- 1.) 1914 január 15, panaszos: Beni Kish (sikkasztás)
- 2.) 1914 január, panaszos: Paul Takács (sikkasztás)
- 3.) 1914 január, panaszos: Joseph Magyar (kihágás)
- 4.) 1914 január, panaszos: Joe Varga (sikkasztás)
- 5.) 1914 január 15 panaszos: John Galvonics (sikkasztás)

EGY KIS UTÓSZÓ

Ez az az ember, aki a magyarság bizalmát — és dollárjait — kéri egy alapítandó lap részére, amely a "magyarság jobb jövőjét szolgálja". Nehéz elképzelni, hogy ez a Fáy Zoltán hivatott szolgálni a magyarság jobb jövőjét.

Fáy Zoltánnak e percben a bűnügyi hatóságokkal szemben nincs több elszámolni valója. Kanadai számüzetése végetért és ismét az Egyesült Államok területén tartózkodhat, bűnügyi üldözés kockázata nélkül. Nekünk azonban erős kételyeink vannak, hogy multjánál fogva alkalmas-e az amerikai magyarságot képviselő lap alakítására.

Ez természetesen senki sem tarthat vissza attól, hogy

ha bizalmát Fáy Zoltánba helyezi, ne jegyezzen a részvényeiből. Minden üzleti vállalkozásban van kockázat. Mi azonban kötelességünket véljük teljesíteni az amerikai magyarsággal szemben, amikor Fáy Zoltán multjára felhívjuk a figyelmet — s ha bárkinek kételyei vannak adataink megbízhatósága felől, szívesen szolgálunk bizonyítékokkal.

